

(који су дошли до нас) за неке фараоне наведено је трајање владавине, при чему често фараони имају различита имена, а те цифре се од списка до списка веома разликују. На пример, за Амен-Емеса наведено је 26 година по Јевсевију (друга варијанта) и 5 година по Африкану. Разлика је више од пет пута. За Аменофиса је наведено 40 година по Јевсевију (обе варијанте), 20 година по Африкану и 8 година по Офису. То је типичан пример.

Међутим, ти подаци ипак могу да послуже за нека размишљања, и није чудо што су хронолози из XVIII-XIX в. покушали да те цифре искористе за хронолошке циљеве, додуше добијајући као резултат разилажења од неколико хиљада година. Али има и египатских династија за које је потпуно неизвесно колико су владале. Таква је, на пример, цела шеста династија (по Бругшу). О већини њених чланова нема никаквих "биографских" података, и зато је необично гледати како познати египтолог Г. Бругш с извесним задовољством сваком фараону те династије додељује по 33,3 године, рачунајући по три фараона по столећу (а зашто не, рецимо, по 10?). Ево његовог списка: Ускара од 3300, Тети од 2266, Мерира Пепи од 3233, Меренра од 3200, Ноферкара од 3166, Меренра Цафемса од 3133. п.н.е. Тај "метод датирања" разнежује и чак и не заслужује пажњу. Г.К. Властов: "Бругш... рачуна (као Херодот) по три покољења на 100 година..." [317, стр. 69, комент. 1].

Објективне тешкоће у стварању египатске хронологије повезане су још и с тим што је "велики део сачуваних споменика с натписима на њима... посвећен религијским циљевима. Од сачуваних папируса можда је 9/10 религијског садржаја... Сав тај материјал је прилично једностран; скоро у целини он потиче од тадашњих посмртних обреда... Натписи пак у већини случајева имају карактер кратких формулација с именима богова смрти... Од царских гробница или пирамида, три велике немају никаквих натписа" [263, стр. 99-100]. Династичка историја Египта ни у ком случају није континуална: у њој зјапе провалије димензија скоро целе династије [14]. С друге стране у традиционалној историји је давно примећено да се древна египатска историја одликује необичном периодичношћу. На пример: "Ако се сада окренемо познијим временима египатске историје, онда ћемо с чуђењем приметити да Саитска култура верно репродукује (! - А.Ф.) културу раздобља пирамида. Текстови који су били употребљавани пре скоро 3000 година поново улазе у употребу. Поново се гробови украшавају на стари начин" [263, стр. 107].

Те периодичности - обнове добиле су званични назив "рестаурације". На пример, после 19. династије "наступа рестаурација... Египат се поново окреће старим временима градње пирамида... На раздобље пирамида почели су да гледају као на време достојно подражавања. Поново се оживљавају стари религијски текстови, иако су тек упола били схваћени... Погребни обреди царева четврте династије поново улазе у употребу, њихове пирамиде се рестаурирају, старе титуле царева, које су биле заборављене више од две хиљаде година, поново се уводе у употребу, уметност се враћа реализму старог царства..." [263, стр. 173].

Наравно, за те обнове понуђено је традиционално објашњење: "Саитска рестаурација спада у најлепше моменте у историји египатске културе и то је најбоља илустрација конзервативизма египатског народног духа" [263, стр. 173]. Ево шта о рестаурацији говори Б.А. Турајев: "Настоје да званичне текстове